

FOTO HH

schenk. Bovendien staat de hoeveelheid medicatie die hij na de transplantatie blijvend zal moeten slikken, hem enorm tegen. Ook dan zal hij zich nog steeds patiënt voelen. Wat heeft het voor zin om al die moeite te doen? De arts gaat niet in discussie, maar legt hem rustig feiten en kansen voor. Thuis gaan dialyseren – elke nacht gevangen aan dat zo gehate apparaat – is de enige manier om ongeveer dezelfde levenskansen te creëren als die hij na transplantatie zal hebben.

Ten slotte zucht hij diep. “Eigenlijk is er dus geen andere mogelijkheid?”

De arts knikt hem toe. “Als je wilt blijven leven heb je geen keus. Je bent een geluksvogel dat je vader het doen wil. Wij artsen zouden er wat voor geven als ieder familielid of vriend van een dialysepatiënt zich serieus de vraag zou stellen of hij donor zou kunnen zijn.”

Hij staart uit het raam van zijn kamer in het academisch ziekenhuis. Zijn vader heeft de kamer ernaast gekregen. Vriendelijke verpleegkundigen hebben hem vragen gesteld, bloed afgenomen, bloeddruk gemeten. Vanmorgen lag hij nog uren op zijn vertrouwde plek aan het dialyseapparaat. Voor het laatst, zeiden de verpleegkundigen. Hij kan het nog niet geloven.

Een uur geleden heeft hij met zijn vader, moeder, broer en zusjes gegeten in het restaurant beneden in het ziekenhuis. De onwerkelijkheid van het moment straalde van alle gezichten af. Al bijna anderhalf jaar staat het leven stil. Dat van hem, maar ook van zijn familie. Hij ziet zijn verlangen weerspiegeld in hun ogen, in de gichelige stemming van dit vreemde samenzijn. Ze willen verder, net als hij. Vanaf morgen zal hij weer gaan leven.

De nacht is voorbijgeleden, gevuld met herinneringen aan het voorbije anderhalf jaar. Hij weet niet of hij geslapen heeft, het doet er niet toe. Een half uur geleden heeft hij zijn vader dag gezegd voor de verpleegsters hem naar de operatiekamer reden. “Dag pap.”

“Dag jongen.” Zijn stoere vader lachte hem toe. Geen enkel moment sinds de beslissing gevallen is, heeft zijn vader sentimenteel gedaan. Anderen vertellen hem hoe geweldig het is wat

zijn vader gaat doen. Zijn vader zelf gedraagt zich alsof het een peulenschil is. Hij is er blij om. Hij wil niet dat het zwaar is voor zijn vader. Hij probeert niet te denken aan alles wat er mis kan gaan.

Zijn moeder zit naast hem. Ook zij houdt het luchtig vandaag. Hij weet hoeveel moeite haar dat kost. Hem maakt ze niets wijs, hij weet hoe bang ze is. Zijn broer en zusjes komen binnen. De kamer is gevuld met gelach tot hij opgehaald wordt. “Tot straks”, klinkt het in koor. De wielen van het bed waarop hij in een behoorlijk tempo weggereden wordt, maken een zoevend geluid op de gladde vloeren van het ziekenhuis. Het kan hem niet snel genoeg gaan. Het einde van de tunnel is nu heel dichtbij.

Maandenlang kon ik niet praten over dit moment zonder in tranen uit te barsten. Nu is het moment daar en het voelt bijna feestelijk. We houden het afscheid luchtig. Ik kus mijn man, anderhalf uur later mijn zoon. Nog nooit heb ik me zo moeten overgeven aan artsen, aan het leven, aan het lot. Nog nooit heb ik zoveel vertrouwen gevoeld. Mijn andere drie kinderen zijn bij me. We zijn vrolijk, we kijken vooruit. De transplantatie gaat lukken, we weten het allemaal zeker.

Een paar uur later zitten we aan het bed van mijn man. Hij is wakker en praat honderduit,

‘De nier begon al te plassen voor we alles op zijn plaats hadden’, zegt de chirurg

euforisch door de pijnmedicatie. Wij lachen en doden de tijd waarin de nier van mijn man in de buik van mijn zoon geplaatst wordt. Voor we het weten staat de chirurg in de kamer. “Het is gelukt. Alles is goed. De nier begon al te plassen voor we alles op zijn plaats hadden. Dat is een erg goed teken.” Ze lacht. Wij huilen.

Hij doet zijn ogen open, omdat hij zijn naam hoort roepen. Hij registreert hoe ongezellig de zaal van de recovery is. Hij hoort het piepen van metertjes en apparaten, de stemmen van de verpleging zijn helder en goed verstaanbaar. Hij zou moeten balen dat hij hier ligt, maar hij voelt iets anders. Alles is anders. De mist in zijn hoofd, waar hij al die maanden doorheen moest waden om te kunnen nadenken, woorden te formuleren, is opgetrokken. De weerzin om naar de toekomst te kijken, de stroop die zijn bewegingen belemmerde, hij voelt dat hij dat alles achtergelaten heeft op de OK. Hij bestudeert het gezicht van zijn moeder die naast hem zit. “Dag mam, ik ben er weer. Maar nu helemaal.”

De tuin is gevuld met onze stemmen en de geur van de boerenjasmijn. We brengen een toast uit, we vieren het leven. Morgen vertrekt mijn zoon. Hij is genoeg hersteld om terug te keren naar zijn eigen woonruimte. Mijn man gaat binnenkort weer aan het werk.

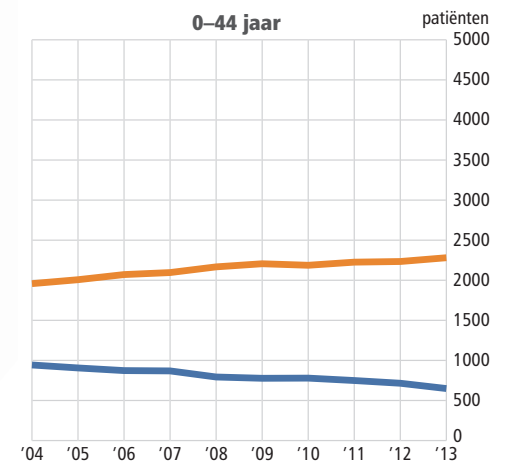
De transplantatie is gelukt, er zijn geen complicaties. De talloze controles geven keer op keer goede uitslagen. De hoeveelheid medicatie die mijn zoon slikt, is gigantisch, maar zal nog een heel eind afgebouwd worden. Hij lijkt zijn weg te vinden in dit nieuwe leven, dat nooit meer zoals vroeger zal zijn, maar zoveel beter dan in het jaar van dialyse.

Ik vraag hem hoe het is om niet meer naar het dialysecentrum te hoeven gaan. Hij zwijgt een hele tijd. Dan zucht hij diep. “Alsof ik handboeien heb afgedaan.”

Joshua Zwaan schrijft romans en essays. Haar tweede roman ‘Zeevonk’ verscheen in februari. Van maandag tot en met zondag 20 oktober is het **Donorweek**. Zie www.nierstichting.nl of www.transplantatiestichting.nl.

Aantal patiënten met terminale nierinsufficiëntie naar leeftijdsgroep, 2004–2013

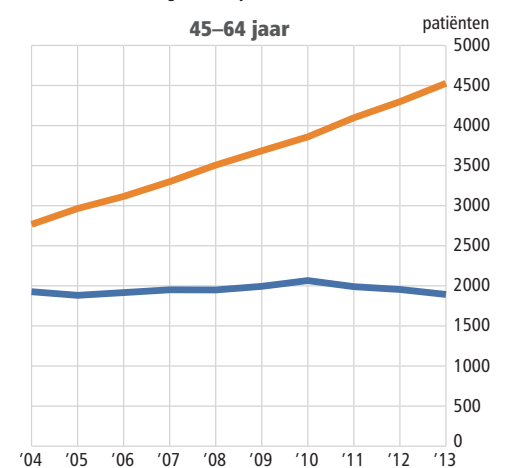
— In leven met functionerende donornier
— In behandeling met dialyse

© TROUW | BRON: RENINE

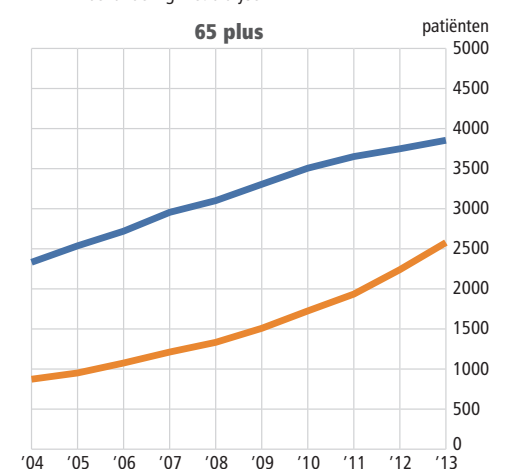
Aantal patiënten met terminale nierinsufficiëntie naar leeftijdsgroep, 2004–2013

— In leven met functionerende donornier
— In behandeling met dialyse

Aantal patiënten met terminale nierinsufficiëntie naar leeftijdsgroep, 2004–2013

— In leven met functionerende donornier
— In behandeling met dialyse

Transplantatie of dialyse

Terminale nierinsufficiëntie betekent dat mensen een slecht functionerende nier hebben die hun leven bedreigt. Oudere patiënten krijgt procentueel vaker een nierziekte. Onder de 64 jaar leven meer patiënten met een functionerende donornier, daarboven leven de meeste mensen met een dialysebehandeling. “De Nederlandse bevolking vergrijs, en als een persoon ouder wordt, komt hij niet meer in aanmerking voor een transplantatie”, aldus Hoitsma. Deze ouderen moeten het dus doen met dialyse. Bij jongere mensen is een dialysebehandeling te voorkomen door een transplantatie of andere preventieve zorg.